

AZ ARAB KÖLTÉSZELET.

Irta: *Germanus Gyula.*

Isten az arab nyelvet szigorú matematikai formákba szorította, mint a meg nem alkuvó keleti lélek zord kifejezőjét. Ezen a nyelven alkotta a Koránt, amely a mai napig az arab nyelv és költészet utólérhetetlen mintaképe maradt. Az arabul beszélt nyelv fejlődött, formái egyszerűsödtek, de az írók a mai napig a Korán klasszikus nyelvén írnak és szavalnak. A ma írt arab vers nyelve azonos a másfélezer évvel ezelőtt írt vers nyelvével s a dicső elődök nagy alkotásai annyira elbűvölték az arabul beszélőket, hogy minden költő az elismert lángelmék nyomdokában haladva azt akarja elérni s azt utánozza. Ezért látszik oly egyöntetűnek az arab költői irodalom.

Az itt közölt néhány vers írója a Perzsa öböltől Spanyolországig terjedő óriási arab birodalom legkülönbözőbb részéből való. — *Ibn al Mu'tazz* bagdádi kalifa volt. Az udvari testőrök fellázadtak ellene és palotájában megölték. Kiváló költő volt és leíró verseiben tündökölt. Irálya választékos, előkelő és elsőrangú helyet tulajdonítanak neki a legnagyobb arab költők soraiban. *Dhabi* a meghitt hangulatok festője. *Baha eddin Zahir* Mekkában született és Egyiptomban élt a kalifa udvarában, ahol a kancellária vezetője volt. Verseiben a miszticizmus allegórikus hangját üti meg.

Ibn Háni al Andaluzi Sevillában született és az arabok véleménye szerint korának összes költőit felülmúlta irálya erejével. — Dicsénekeinek erőteljes, gyakran túlzó hangja még vallásával is összeütközésbe hozta. A fanatikus arab Afrika költői Spanyolországgal álltak kapcsolatban. Szerelmi verseiket strófákra osztották fel s rövid allegórikus rigmusokban örökítették meg vágyukat. Ez afrikai költők egyik legkedveltebbje volt. *Ibrahim ibn Ali al Husri*, Kairuánból.

Ibn al-Mutazz. † Kr. u. 908.

EMBERSORS.*

Minden elpusztul, ez az igazság,
Hiába biztat, hazug az élet.
Mert napjainkat rövidre szabták,
Csak hosszú vágyunk nem ismer
véget.

Közeli sirunk itt van előttünk;
Mindig a jelent tapossa lábunk,

Jövönkről álmodni hiába szőttünk,
Rejtett túlkába sohase látunk.
Érzékeink közt egy se oly tompa,
Miként a látás, ha messze ér is,
Ővé legyen bár ezernyi pompa,
Gondolat, elme fontosabb mégis.
Ismerve gyarló emberi voltunk,
Járhat-e boldog utat az elme?
Minthogy felettünk beszél a sorsunk,
Hallgat a nyelvünk béklyóba verve.

* Arab eredetiből prózában fordította: *Germanus Gyula.* Átköltötte: *Varságh János.*

Ibn Háni al-Andalúzi. † Kr. u. 972.

TAVASZI KÉP.*

Szinpompás szövet a föld,
Nagy mester keze szötte.
Mintájába piros, zöld
És sárga színt keverve össze.
A sáfrány és vadrózsa selymét
Tarkázta tulipánnal,
S hova színfolt kell még:
Ibolyakéket árnyal.

Ibrahim al-Dhabi. † Kr. u. 976.

ÉJSZAKA.*

Csillagok pázsitján legelész az éjjel.
Kémlelem sokáig, gondolkozva
mélyen,
Virrasztani csendben, míg múltak
az órák,
Ez az én egyetlen, kedves szenvedélyem.
Álmodzni hosszan, figyelve az éjjelt,
Míg bele nem járad a legelésésbe,
S hosszú köpenyébe be nem burkolódik,
Sötétet árasztva a végtelen égre.

Talán el is tévedt álmodozás közben:
Utódját, a hajnalt sehogysem találja,
Nyoma sincs pedig már a csillag-
mezőnek,
Mert mélygyászruháját borítottarája.

Bahá eddin Zahir. † Kr. u. 1258.

A PRÓFÉTÁHOZ.*

Örökkön élsz és fennmaradsz te,
Aki meghalt, az én vagyok.
Engem az örök éj takar be,
Rajtad az örök fény ragyog.
Nincs panaszom az Isten ellen,
Bármi is történt én velem,
Egy a halállal, büszke szellem,
Hogy te elhagytál hűtelen.
Meddig kell sirnom még utánad,
Legjobb az emberek között?
A szóbeszéd, mely téged támad,
Jaj, engem is megöklözött.
Nem lehet tőled elszakadnom,
Te vagy a tisztaság maga,
Hisz oly szilárd hozzád a kapcsom,
Hogy nem szakadhat el soha.
Örökkön élsz te, míg belőlem
Semmi más, csak a test marad,
Az is csak míg a temetőben
Porrá nem lesz a föld alatt.

* Arab eredetiből prózában fordította: Germanus Gyula. Átköltötte Varságh János.